

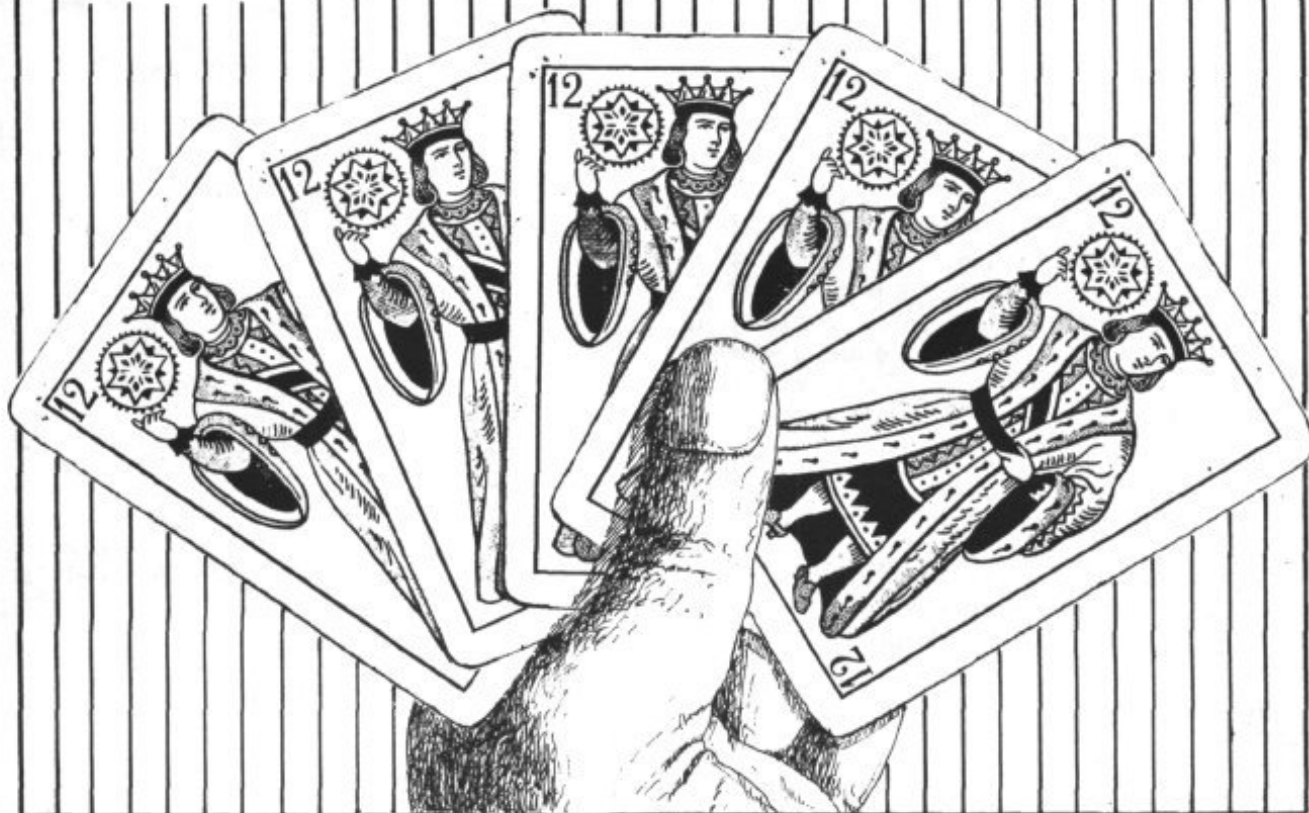
FLOR DE CARD



SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

BOLLETÍ-REVISTA DEL CENTRE CULTURAL CARD * MAIG DE 1986 * Nº 117

**ÉS
TEMPS
DE
VOTAR:
TRIA!**



Si haguéssim de destacar una característica de les vinents eleccions generals, ara que tot just acaba de començar la campanya electoral, potser aquesta seria la fredor de l'electorat. La gent gairebé no en parla, no se sent aquell trullet de les anteriors convocatòries, sembla com si la cosa no anàs amb nosaltres. Hi ha una indiferència manifesta envers la política en general i les eleccions en particular dins tots els sectors: els vells perquè diuen que tanmateix tots són iguals, els joves perquè ja se sap que passen de tot i els mitjancers per allò del desencís. En el seu descàrrec es pot aduir que la proximitat del referèndum sobre l'OTAN i la simultaneïtat amb els mundials de futbol poden haver aportat alguna influència en aquesta fredor ambiental, però no és lícit atribuir-los-en l'exclusiva.

Malgrat això, emperò, cal cercar un punt d'interès, ja que hom no es pot desentendre de la convocatòria electoral i deixar el nostre futur en mans dels militants d'una o altra opció. És massa el que ens hi jugam com per renunciar al dret de prendre-hi part aportant la nostra opinió. El problema estriba en endevinar quina de les opcions que es presenten defensarà millor els nostres interessos, quina deixarà de banda els amiguismes polítics o econòmics per dedicar-se en cos i ànima a treballar simplement per al poble.

En aquest sentit tenim enguany un avantatge que no teníem a les anteriors convocatòries: que ja els coneixem gairebé a tots. Sabem, a través de la Comunitat Autònoma, com sol actuar la Coalició Popular; coneixem la línia habitual de Jeroni Albertí; enguany integrat dins el PRD de Miquel Roca; hem vist la trajectòria del PSOE en aquests darrers quatre anys; i resta encara a la memòria la feina d'Adolfo Suárez dins l'extingida UCD. Estam, idò, en immillorables condicions per emetre un vot conscient, sense haver-nos de fixar en els meravellosos, prometedors i absolutament inútils programes electorals.

Aquesta serà, per tant la nostra postura: anirem a votar, i a l'hora de recolzar un o altre partit ens fixarem més en els fets que en les paraules. Esperem que la nostra decisió sigui encertada.

Flor de Card

Bolletí-revista del Card, Centre Cultural de Sant Llorenç des Cardassar.

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Telèfon: 569119

Maig de 1986

Número 117

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Centre Cultural Card

Imprimeix: Apóstol y Civilizador (Petra)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció: Felip Forteza

Guillem Pont

Guillem Quina

Guillem Soler

Miquel Sureda

COL.LABOREN

	Trials	Portada
Josep Cortès	Espipellades	6
	Maó, 1936	8
	Varis	10
	Nota	11
	Crònica informal	19
APA		3
Guillem Pont	Campaments	4
	Sant Llorenç, ahir	24
Antoni Sansó	Eleccions	7
José Cañellas	Eleccions	11
P.J.Llull	Congrés de la llengua	12
Xesc Umbert	El temps	13
P.J.Amengual	Olles i pebres	14
Jaume Galmés	Esports	15
	Poesia	15
Ll. Artigues	Pretroglodital	16
Ll. Ramis	The Anuil	17
Maria Galmés	Batec	18
	Si lleu...	22
	Comptabilitat	
A. Servera	Batec	18
Joan Mesquida	Gloses	20
B. Ferrer	Viatge a Madrid	21
Bel Nicolau	Distribució	

NOTA

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus propis autors.

FACEM PRECS
PERQUÈ L'ANY 2000
TENGUEM LES AIGUES
CANALITZADES

AMEN



Amb una assistència més aviat escassa -circumstància que dissortadament es ve repetint més del que seria desitjable i que no ens cansarem de repetir-, el 13 de maig celebrarem la reunió ordinària de la Junta de l'APA.

Com és habitual la reunió començà amb la lectura, per part del secretari, de la correspondència rebuda i amb la informació dels esdeveniments més importants relacionats amb l'Associació.

*** Eleccions als Consells Escolars.**

Amb una participació dels pares que si la comparem amb la d'altres centres podem considerar satisfactòria -un 50%- i després de les modificacions sofertes per mor de l'elecció de la Cap d'Estudis i la Secretària, el Consell Escolar estarà compost per les següents persones:

- | | |
|---------------|--------------------|
| Director | Jaume Mayol |
| Cap d'Estudis | Antònia Amer |
| Mestres | Magdalena Bibiloni |
| | Antonia Melis |
| | Maria Herrera |
| | Josep Ferragut |
| Pares | Joan Jofre |
| | Antònia Adrover |
| | Josep Cortès |
| | Pere Mesquida (*) |
| | Eduard Perales (*) |
| Alumnes | Antònia Genovart |
| | Joana Maria Soler |
| Ajuntament | Ignasi Humbert |
| Secretària | Maria Hernández |

* El secretari també ens dona compte de les conclusions de la III Trobada d'APA'S que va tenir lloc el mes passat a Inca.

* El Ministeri ens assabenta de la creació del SOAPA (Servei d'Orientació i Assessorament per a Pares i Alumnes), organisme que estarà coordinat per Miquel Perelló. Enviaran a tots els centres un butlletí informatiu. Si algun pare vol fer-li alguna consulta es pot adreçar al telèfon 714140.

Per la seva banda, el director també ens informa d'alguns temes:

* No s'estan efectuant les anàlisis de l'aigua que va sol·licitar l'APA a començaments de curs.

* A partir del primer de juny s'impartiran les classes seguint un horari intensiu: de 9 a 13. El dia 20 s'acabaran les classes i s'entregaran les notes el 27.

* Del festival pro-viatge d'estudis es va fer una recaptació de 98.000 pessetes.

* Per al curs vinent únicament se n'aniran dos mestres.

* Hi ha possibilitat de que per l'any que ve es conseqüeixi una aula per als nins de quatre anys.

* El dia 29 de maig, divendres, a l'escola faran pont.

Apart de totes aquestes informacions únicament es va acordar que el representant de l'Ajuntament dins el Consell Escolar presioni la Corporació per tal de donar una solució adequada al solar destinat a pati, i que faci les passes oportunes per tal que les aules que s'han de construir davall les noves estiguin enllestides en començar el curs vinent.

Sense més temes a tractar, s'aixecà la sessió.

(*) Aquests pares substituiran els alumnes a l'hora d'elegir o revocar el càrrec de director.

UN CONSELL AL TEU SERVEI.

Cada any el Consell Insular de Mallorca du a terme nous projectes per garantir millors serveis públics a totes les persones que viuen a la nostra illa. A la vegada manté i incrementa els que ja hi ha. I tot això ho fa a través de les seves àrees d'actuació.



ÀREA ECONÒMICA

- Promoció del turisme. Protecció de l'entorn amb campanyes de neteja de platges i el nostre lloc.
- Impuls de la nostra indústria i comerç. Accions de millora de la ramaderia i l'agricultura.

ACCIÓ SOCIAL I SANITAT

- Hospital General. Hospital Psiquiàtric. Llar de l'Infància. Llar de la Joventut. Llar dels Ancians. Patronat Verge de la Salut. Hospital de Nit.



ÀREA DE COOPERACIÓ I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

- Elaboració del Pla d'Obres i Serveis per dotar els pobles de l'infraestructura bàsica. Manteniment de la xarxa viària pròpia (30% de les carreteres mallorquines). Servei de Prevenció i Extinció d'incendis i Salvament.



Centre de Prevenció de l'Abús de Drogues. Grup d'Educació Sanitària a les Escoles. Elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

ÀREA DE CULTURA I ESPORT

- Ordenació d'arxius propis i d'altres organismes. Difusió cultural per mitjà del Teatre Principal i la Biblioteca Artesana. Impuls del coneixement i l'ús de la nostra llengua. Difusió del nostre folklore. Elaboració del Pla d'Instal·lacions Esportives en els municipis. Foment de l'iniciació i pràctica de tot tipus d'esport.



SEPREISAL

El Consell Insular de Mallorca treballa intensament des de aquestes quatre àrees perquè a la nostra illa es pugui viure cada dia millor, amb totes les comoditats, salut, i un constant enriquiment cultural. L'avanç en aquest sentit ha estat continu durant els vuit anys de funcionament del Consell, i els fruits obtinguts, molt nombrosos. Per això, avui ens sentim satisfets de la feina feta, i a la vegada, plens d'il·lusió per incrementar-la cada any.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

13 anys de campaments

UNA EXPERIÈNCIA EDUCATIVA

1975 - PORTO COLOM

-Potser el fracàs de l'anada a Menorca pesava com una llosa...

-Potser la lleugera experiència de dos anys diversificava els punts de vista entre monitors nous i vells...

-Potser la situació eufòrica que havia possibilitat el neixement d'aquesta experiència, no era ben bé la mateixa...

-Potser tot influïa una mica en la preparació i posterior desenvolupament dels campaments de 1975...

Analitzem dades.

24.07.75 - FESTIVAL PRO-CAMPAMENTS.

És interessant aquest festival i ho pot esser des de dues vertents, considerant que fou el primer i únic festival que es realitzà amb la finalitat d'arreplegar durs.

1er.- La realització del festival implica el reconeixement de que "faltaven" doblers (uns doblers que es presumia que els pares no voldrien pagar en qualitat de quota), i si ara en faltaven i abans no n'havien faltat potser era perquè s'atribuïa al problema econòmic el fracàs de l'anada a Menorca l'any 74.

2on.- Potser gent nova, condicions noves, imposaren un "nou" estil. Vull dir amb això que potser l'aspecte econòmic no fou el motiu fonamental del festival, sinó la realització del mateix festival per altres motius: aspectes formatius, "fer ambient", demostració de força...

De totes maneres el 24 de juliol ara em sembla una data bastant tardana i no solament perquè començaven els campaments cinc dies després, sinó perquè ja feia temps que havia acabat el curs escolar (això suposa activitat dels nins -vacances-recomençar l'activitat per preparar el festival).

ORGANITZACIÓ - Església, Card i Escola.

Indubtablement és aquest el bessó de la qüestió. Recordem sinó...

Fins ara els campaments realitzats a la vila eren "Campaments Card", car el Club no era solament la, diguem-ne, manta legal, sinó d'on sorgia un cert esperit -inconscient- educador/formatiu.



Una volteta pel Port (Ben visibles en Jaume Lliteres, en Joan Estarelles, en Joan Ramis, en Miquel Ramis, en Jaume Sales...).

El Club Card, però, després de la "marxa" de 1973 i 1974 començava a entrar en crisi, començaven a resultar "massa" incòmodes per al poder alguns articles de Flor de Card, el que feia que les relacions Card-Ajuntament començassin a esser realment tenses (no s'ha d'oblidar que era el Card hi havia una gent i rera l'Ajuntament una altra gent. Gent concreta i determinada amb noms i llinatges, i família i amics... Com també hem de recordar que a l'any 75 fou expulsat el Card de la segona planta de la Sala i que a altres nivells també s'encaientien cervells. Per exemple fou l'any en què el Sr. De Meer -ara altra vegada famós- fou cessat com a Governador...)

D'altra banda amb l'equip Mn. Rosselló-Mn. Lliteres s'havien dinamitzat determinats grups a l'entorn de l'Església (catequesi, cursos prematrimonials, xerrades...) que d'alguna manera succeïen al dinamisme del Card.

És a dir, ara mateix ho veig així: anys 72, 73 i 74 un reduït grup de persones, mitjançant el Club Card és capaç de dinamitzar una mica la vida local, dinamització que el 74-75 seria compartida per l'Església i que després, amb la mort del Card, l'assumiria quasi completament.

Aquesta llarga introducció potser és interessant per arribar a entendre el que succeï-

ria després i que ja s'intuïa en els campaments del 75. Faig referència al xap entre monitors provinents del Club Card i monitors provinents del cercle parroquial.

Un xap que potser en alguns moments es considerà que mai no s'havia d'haver consentit (car entre altres coses trencà amistats que difícilment es refaran), però que vist en perspectiva resultava inevitable fonamentalment per dos motius:

- Perquè els objectius finals d'ambdós grups eren diferents (uns feien campaments amb l'única finalitat de fer-los, amb caràcter educatiu per ells mateixos i altres els feien com a activitat complementària d'una altra activitat fonamental: la catequesi).
- I també perquè en el fons hi començava a haver la tria de postures dins l'orde social, postures que, poc després, quedarien plenament definides a les primeres elec-

cions democràtiques.

Els detalls dels campaments resulten per això insignificants. Tres tandes de 4-7 dies per a diferents edats, monitors que anaven i venien, monitors per a dos dies, àdhuc per a determinades activitats, superposició de responsabilitats, detalls d'incoherència (és a dir, el que s'intentava fer d'una banda es desfeia per l'altra) i tot un munt de petites coses que ens portaren, crec que a tots, a considerar que els campaments "havien d'esser" una altra cosa.

I si a aquesta situació certament incòmode -almanco per alguns- hi afegim les diferències de formació entre un grup i un altre en el I i II Curs de Formació de Monitors respectivament, tendrem les claus de la duplicitat en el muntatge de campaments a la vila.

Guillem Pont

L'ESQUERRA NACIONALISTA A MALLORCA (1900-1936)

Mateu Morro i Sebastià Serra, historiadors, homes públics i col·laboradors de la Premsa Forana, acaben de publicar el volum "L'Esquerra Nacionalista a Mallorca (1900-1936)", que fa el número 13 dins la "Biblioteca dels Clàssics del Nacionalisme Català", d'Edicions La Magrana i la Diputació de Barcelona.

L'Esquerra Nacionalista a Mallorca és un aplec de textos -majoritàriament procedents de la premsa general i política de l'època- que reflecteixen l'existència d'un espai polític mallorquinista i esquerrà dins la Mallorca anterior a l'esclat de 1936.

En breus línies, les característiques globals dels materials arrellegats en el llibre es poden resumir en els següents punts:

1er.- No es tracta d'aportacions a un debat teòric sobre el nacionalisme i l'esquerra a Mallorca, sinó de textos procedents de la lluita concreta i diària de l'època. Una lluita i una tasca que fan referència no només als debats culturals i lingüístics, sinó també a la labor heterogènia que, des d'institucions polítiques i entitats socials, promogueren els homes i dones de l'esquerra nacionalista: construcció d'escoles i jardins, millores sanitàries, promoció d'activitats infantils i juvenils, denúncia de la degradació urbana i paisatgística, etc.

2on.- Els firmants dels articles, des de Benet Pons fins a Emili Darder, passant per Lluís Martí, F. de S. Aguiló, Bernat Jofre,

Joan Sanxo, Pere Oliver i altres (per raons de mètode Gabriel Alomar és exclòs de la tria), són l'exponent del progressiu arrelament d'un corrent polític que té els seus tempteigs amb el republicanisme federal i antirestaucionista de finals del XIX i que es consolida durant la II República amb l'Esquerra Republicana Balear.

3er.- La pràctica política dels autors aquí ressenyats pot resumir-se en unes paraules d'Oliver i Domenge: l'objectiu és "Fer del nostre Poble una pàtria d'homes lliures, i del mallorquí un ciutadà digne d'una societat vindicada, on sigui impossible qualsevol dolor que véngui determinat per una injustícia social". D'aquí que, enmig d'un panorama dominat per la dreta i el caciquisme i fortament desnacionalitzat, els mallorquinistes maldin per crear organitzacions polítiques autònomes lligades al republicanisme que es proposa transformar Espanya i estretament relacionades amb la labor feta a la Catalunya autònoma de F. Macià i Ll. Companys. Paral·lelament, són impulsors de l'enfortiment de la societat civil a través de la creació d'entitats ciutadanes, associacions culturals, premsa dels pobles, etc.

Quan avui ens enfrontam de bell nou amb el repte de construir un país amb capacitat d'autogovern i una societat deslliurada d'injustícies és altament alligador encarar-nos amb el llegat d'uns predecessors que feren del mallorquinisme i del progressisme fites cabdals de la seva actuació pública.

Maties Garcies



"Vademècum d'es Polític Local" (II)

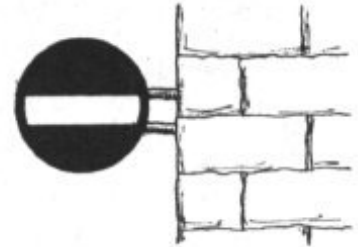
Si tens problemes per esser cap de llista maldament facis cara de moderat, fes apuntar sa dona i tot es teu parentesc an es partit, que ara s'usa elegir es llocs "democràticament" i com més en tenguis d'es teus, millor. Si n'hi ha que et fan morros perquè "no van de política", fes-los a sebre que una vegada hakis estat nomenat cap de llista no hi emporta que tornin comparèixer p'es local social i que si han de mes-ter res en esser batle, ja ho diran.

"Ès una gentilesa de PROPOLOSA"

Ja que es responsables de sa circulació local han decidit posar direc-cions prohibides, voldria fer-los dues suggerències:

* Fer extensives fins a sa carretera d'Artà ses direccions úniques d'es carrers de la Mar i Sant Llorenç, que a partir d'es carrer Major és allà on fan més falta.

* Aparcar es cotxes quinze dies a cada costat, i almanco se repartieren ses molèsties i ses taques d'oli.



Per demostrar an el món que a Sant Llorenç tenim polítics de talla na-cional, es padrí i es caganius d'es regidors llorencins se presenten a ses eleccions generals: en Tomeu Carbó an es Senat i n'Antoni Cuc an es Congrés de Diputats.

Si es votants mallorquins tenen tant de seny com pretenen no hi pos cap dubte que tots dos sortiran elegits per àmplia majoria.

Se poden posar bé amb Déu es forasters!

Segons es darrer número d'es PIP -Pamflet d'Informació Política- són ja quatre es grups polítics llorencins que se disputen sa capçalera d'Aliança Popular de cara a ses eleccions municipals de l'any que ve: ets oficialistes d'en Miquel Falera, es PDP d'en Bernat Polit amb to-ta sa seva cort demòcrata-cristiana, es batle i un darrer que de mo-ment no anomen.

Si n'hi ha d'altre que tengui aspiracions conservadores crec que enca-rra no han tancat es plaç d'inscripcions.



Per cert, si lo d'es batle és ver, no me negareu que és per llogar-hi ca-diretes: famós a tota Mallorca per lo de ses oliveres, l'expulsen d'es partit per voler sortir d'es botador, li entaferren una moció de censura que surt aprovada i per acabar d'arrodonir s'assumpto li xapen es sou p'enmig. Idò després de totes aquestes desventures a l'homo encara li queden ganes de tornar-se presentar!

Si això no és vocació política ja me direu quin altre nom li posam!

Com que quan mos varen legalitzar Flor de Card ja dúiem 33 núme-ros publicats i mos feren començar de bell nou p'es primer, sa revis-ta que teniu en ses mans en realitat és sa que fa 150, maldament sa numeració correspongui a sa 117.

Així que ja ho sabeu, amb aquests 150 números i 14 anys grossos de rossegar es cul p'es bancs de La Sala, llevat d'en Tomeu Carbó, no hi ha cap polític llorencí que hagi estat tant de temps dins s'Ajunta-ment com noltros en es carrer.



NOTÍCIES

* Amb l'assistència massiva de 5 persones va tenir lloc, el dia 12 de maig, la sus-pensió d'una conferència que havia organitzat l'Ajuntament llorencí.

* Les mesures preses per la Corporació per evitar més inundacions han donat un resultat plenament satisfactori: en sis mesos no n'hi ha haguda d'altra!

Josep Cortès

LA VEU DE MALLORCA A MADRID

EL PSM-EN aspira a arribar al Parlament de Madrid per dur-hi allò que els diputats i senadors dels partits centralistes mai no hi duran: la problemàtica de Mallorca i les Illes, amb propostes de solucions progressistes.

Estam convençuts que som els nacionalistes els únics capaços d'arrabassar la màxima autonomia que la llei ens permet i que per dret ens pertoca.

Ja està bé d'enviar a Madrid simplespeons d'en Felipe, Fraga, Roca o del que sigui.

Ara per ara el PSM és l'únic partit que no depèn per res de Madrid ni de fora. Això crec que ens dona un prestigi davant els mallorquins, prestigi donat també per la tasca recta i neta dels nostres parlamentaris, les actuacions als ajuntaments, la presència dels nostres militants, sempre procurant defensar els interessos del nostre poble i no els interessos dels de sempre.

Sabem que aquesta feina és feixuga i que el camí per recórrer és encara molt llarg, però anam fent camí.

No som tants com voldríem però us puc assegurar que som molts més dels que voldrien els altres.

El PSM-EN molesta perquè diu les veritats que els altres amaguen, per això, per poder seguir dient aquestes veritats, necessitam obtenir un bon resultat a aquestes eleccions.

Perquè estim Mallorca i se que vosaltres també l'estimau us deman el vot pel PSM-EN. Com a llorencí perquè em present i vull demanar el vot en primer lloc als del meu poble i com a mallorquí perquè estic convençut que Mallorca necessita d'una veu independent que la defensi a Madrid.

Els mallorquins hem de fer allò que han fet tants d'anys els nostres pagesos: aguantar, fent feina de valent, que si plou la terra estigui ben conreada.

El PSM-EN no claudicarà, com voldrien molts, perquè Mallorca no pot recular més.

Antoni Sansó-Cuc

ELS CANDIDATS

AL CONGRÉS

Mateu Morro

30 anys. Natural de Santa Maria del Camí. Llicenciat en Història i professor de català. És el secretari general del PSM.

Maria Juan

39 anys. Natural de Ciutadella. Llicenciada en filosofia i Lletres i mestra d'escola. És regidora de Ciutadella.

Joan Perelló

32 anys. Natural de Campos. Administratiu d'Ibèria. Escriptor.

Andreu Murillo

56 anys. Natural de Maó. Llicenciat en Història i mestre d'escola.

Antoni Sansó

27 anys. Cambrer de cafè. Regidor de Sant Llorenç.

Andreu Mates

31 anys. Natural de Sineu. Funcionari de l'INEM. Tinent de batle de Sineu.

AL SENAT

Damià Ferrà

37 anys. Natural de Campanet. Llicenciat en filologia catalana. Secretari segon del Parlament Balear. Investigador de la cultura mallorquina.

Sebastià Serra

36 anys. Natural de Ciutat. Doctor en Història i professor de la Universitat. Portaveu del PSM-EN al Parlament Balear.



En Jaume de Son Vives és un home tranquil i tolerant que intenta comprendre les actuacions dels altres i gairebé mai no pren postures extremades. Quan li demanam una opinió sobre els milicians republicans que se l'endugueren per força a ell i a son pare a passar un parell d'anys a Menorca no diu que fossin dolents, sinó que anaven equivocats. Fins i tot arriba a admetre que no guarda un mal record d'aquella excepcional experiència. Tot va començar un capvespre d'agost quan un escamot de les tropes que havien desembarcat amb Baio a Sa Coma i al Port de Manacor arribaren a Son Vives, on ell i la seva família hi treballaven de pagesos.

"Noltros els veiem que s'atracaven de per sa banda de Son Puça i Ca'n Duai i sols no sabíem si eren d'es nostros. Quan varen arribar noltros pujàvem molons i un d'ells, amagat darrera sa porta, va dir: "Que salgan los soldados!", i munpare li va contestar que no n'hi havia cap de soldat, allà, i a poc a poc varen comparèixer tots de per dins ses figueres de moro i per darrera ets arbres. Miraren pertot a veure si hi havia res sospitos i enviaren en Jeroni Martet a cercar una bistia per fer un reconeixement, però ell, d'amagat, va fugir cap an es poble a donar part".



("Bateria de nuestra artilleria instalada en Ses Toltes para despejar Son Vives de rojos", diu el revers de la fotografia).

En Jaume no creu que la primera impressió fos de por. Als tretze anys encara no s'adonava del perill que corria, però el seu pare sí, sobretot quan els intrussos se'n temeren que el missatge havia fuit cap a ses Toltes, on hi havia una bateria dels nacionals. "N'hi havia un de ros que estava ben segur que els havíem delatat i mos volia pegar un tir, fins i tot se va arribar a engaltar s'arma. Començaren a discutir entre ells i sort que ets altres els ho llevaren d'es cap, que ja mos tenien rraconats a sa pallera".

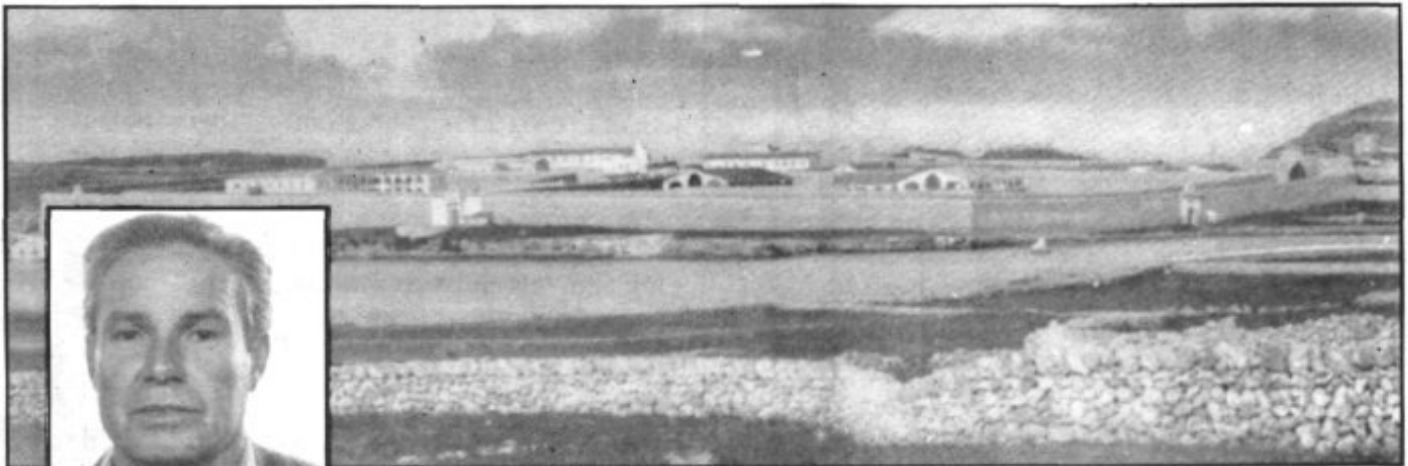


(Retrat d'en Jaume i son pare que, a través de Suïssa, aconseguiren fer arribar als seus familiars als onze mesos d'haver partit).

Sabent-se descoberts i per por que no els delatassin, els republicans decidiren dur-se'n en Jaume i son pare amb ells -la mare, sortosament, havia baixat al poble feia poc temps- i els digueren que agafassin una manta perhom, que se n'anirien cap a Sa Coma. Perquè no tenguessin temptacions d'escapar els deien que al cap d'un parell de dies els amollarien i podrien tornar amb els seus. "Jo, de tant en tant, me feia un poc enrera per veure es fum de sa bateria de Ses Toltes, però me digueren que no ho fes, an això, que si se pensaven que volia fugir me podrien pegar un tir. Havien enganxat un carro i a Pocafarina carregaren de formatge".

Amb una llunyana remor de metralladores que a en Jaume no li semblava que vertaderament pertanyessin a la guerra, passaren la nit a Ses Talaies i l'endemà de matí partiren cap a Sa Punta, on s'aturaren per dinar. "A jo, que duia ses espadnyes un poc foradades, me'n donaren unes altres d'aquelles amb vetes i quan se'n temeren que a munpare li havia desaparegut es rellotge o n'hi entregaren un altre o li donaren dobbers, ara no me'n record. Per cert que es temps d'es dinar vérem es nostro cavall que tenia mitja senalla de faves per menjar; se veu que aquella gent no mirava gaire prim!".

En haver dinat els posaren dins un carro i es dirigiren cap a les cases de Sa Coma, on els republicans tenien el campament. Els instal·laren a la vaquera, amb les vaques -per cert, un dia se'n va desfermar una i no volgueu sebre l'escandalera que va armar!- i es disposaren a passar-hi un parell de dies. "A Sa Coma ses coses se tornaren posar



El Llatzaret o "Lazareto", un edifici de quarentena del segle XVIII que fou utilitzat pels republicans per a instal·lar-hi els presoners.

malament, sobretot per munpare. Resulta que un parell de llorencins que s'havien passat el conegueren i, maldament ell no hagués estat mai apuntat a cap partit, p'entura sabien que es meu germà era falangista. Ell se va assustar molt, fins i tot me volia donar es rellotge perquè se pensava que el matarien, però jo no el vaig voler. Sort que en Baio va dir que no volia venjances de ningú i no va passar res!"

Al cap d'un parell de dies, veient que els presoners els feien nosa, decidiren embarcar-los, començant per les dones i els nins, així que a En Jaume li va tocar anar-se'n i a son pare quedar a terra. L'aficaren dins un remolcador juntament amb altres presoners, de manera que semblava que n'hi havia més dels que hi cabien. "A jo me va anar bé, perquè hi havia una taula grossa que feia nosa, la giraren damunt davall i jo m'hi vaig aficar dedins. Estàvem a les fosques i ningú deia res, només sentíem qualque al.lot que plorava i qualcun de marejat. Me recorda que hi havia un forat en es sostre, i, com que no mos havien dit si mos n'anàvem o no, jo me fixava en ses estrelles i veia que mos movíem. Sortida de sol vàrem arribar an es port de Maó i tot d'una mos dugueren a la Misericòria".

"Jo duia es mateixos calçons de quan feia feina a foravila, i de jeure per sa vaquera i seure en terra s'havien fet un forat a s'anca. Jo m'estirava sa camiseteta per tapar-lo, i quan me veren me'n donaren uns de nous i un jersé d'aquells retrats. M'arribaven per davall es genolls però me vaig enginyar".

Per problemes d'espai decidiren traslladar-los a un altre lloc i els passaren a un carrer

que tenia dues esglésies: a una l'empraven per a dormir i a l'altra per a passar-hi el dia. "Allà començaven foc amb sos llibres de la sagristia i sa llenya eren ets sants. Els feien bocins amb una aixada i qualcun era més gran que jo. A jo me feia com a assumpto, perquè estava educat d'una altra manera, i es veure una cama de santcristo que cremava me venia molt de nou. Si m'haguessin dit que ationàs permi no hi hauria anat. Me recorda que jugàvem a bolles i n'hi va haver un que se va encapritxar amb ses bolles d'ets ulls d'un sant i les me volia fer treure, però jo no ho vaig voler fer"

Passada una setmana va arribar son pare amb un altre remolcador i ja us podeu imaginar l'alegria que tengueren tots dos, més el pare que el fill, reconeix en Jaume, perquè ja se sap que els al.lots tenen més bo de fer adaptar-se a noves situacions que els majors consideren difícils de superar. De les esglésies, per evitar problemes sanitaris i de lloc, els traslladaren a un sanatori que encara ara anomenen el "Llatzaret", i que servia per a passar la quarentena els vaixells que venien de llocs amb epidèmies. Els desinfectaren la roba i s'instal·laren amb un poc més de comoditat que la que havien tengut fins aleshores.

Poc temps després els republicans decidiren construir un camp d'aviació, per a la qual cosa utilitzaren els braços dels presoners. Els deien que, com que els havien de mantenir, els tocava ajudar-los a fer la pista i, a més, els pagarien un jornal de dues pessetes. Els nins anaven a escola. En el temps que estaren al Llatzaret, en Jaume recorda que va tenir dos mestres, un d'ells

(Continua a la pàg. següent)

(Ve de la pàg. anterior)

¶ Petra i que, acabada la guerra, va fer escola a Manacor.

"Per menjar faltava de tot. Nos donaven tres unces de pa per hom i molt de puré de vegó. No era gaire bo perquè sentíem sa terra que cruixia per dins sa boca, però jo sempre he estat menjador i el me menjava".

"Passat més d'un any es qui comandaven mos varen dir que si n'hi havia cap que volgués fer-se sa vida p'es seu compte, mentres no sortís de Menorca se'n podia anar allà on volgués, i una dona que mos cosia sa roba mos va trobar feina a una possessió d'Es Castell i mos n'hi anàrem".

En els dos anys i mig que varen estar a Menorca únicament pogueren enviar una carta als familiars de Sant Llorenç, i va esser a través de la Creu Roja. Els donaren permís per escriure deu paraules i enviar una fotografia -que per cert va costar nou duros-. La carta, que per anar de Menorca a Mallorca va haver de passar per Suïssa, va arribar als onze mesos d'haver partit.

Gràcies a les gestions del propietari de Son Vives, que aleshores era jutge comarcal i als bons informes que d'ells va donar l'amo de la possessió menorquina, en Jaume i son Pare varen esser dels primers que varen tornar. Els embarcaren en un vaixell correu fins a Ciutat des d'on agafaren el tren que els retornaria a casa. L'arribada fou apoteòsica: les campanes repicaren, els nins no varen tenir escola i una gernació de llorencins va anar a l'estació a donar-los la benvinguda. Més tard, a l'església, cantaren un Tedèum per celebrar el retorn d'uns llorencins que, sense tenir part ni quart en els manejos del qui dirigeixen les guerres, passaren dos anys i mig de la seva vida allunyats de la seva família i del seu entorn. Facem tot el que estigui a les nostres mans perquè situacions com aquesta no es tornin repetir.

Josep Cortès

**AUTOESCOLA
CARDASSAR**

major, 22

A la cimera de Tokyo els set grossos acordaren establir un pla destinat a estabilitzar els sistemes econòmics dels països occidentals, de manera que els canvis importants de govern no suposin massa canvis en política econòmica.

De manera que ja ho sabeu: nosaltres elegirem els polítics i després ells se'n cuidaran de dir-los el què han de fer.

Un punt més a favor de l'abstenció.

Com que el vent va empènyer elfum de la central de Txernòbil cap al nord, els tècnics confien en què les exportacions agrícoles espanyoles reviscolaran una mica.

¿Quin món és aquest on la més mínima recuperació de l'economia depèn de cap a on bufa el vent?

A proposta de la delegació serverina i durant el tradicional sopar que a tal fi organitza anualment el GOB, es va concedir el "Premi Alzina 1985" al llorençí Antoni Sansó, per premiar els esforços que havia fet de cara a aconseguir la presservació integral de Sa Punta de n'Amer.

La part negativa, els "Ciment", correspongueren al Conseller de Turisme, Jaume Cladera, al batle de Calvià, Sr. Obrador i al Conseller d'Urbanisme, Jeroni Sáiz, aquest darrer a perpetuïtat.

Per cert, els dirigents del PSOE, presents a l'acte, no s'agafaren gaire deportivament que es premiàs un representant del PSM i es castigàs un del seu partit.

Segons ha manifestat un regidor serverí pressumptament ben informat, el cotxe del seu municipi que utilitza la policia especial duu recorreguts un promig de 2000 qmts. mensuals més que el corresponent llorençí, el qual, a més, no duu emissora des del 1er. de juny de l'any passat, encara que a un parte del 6 de febrer s'asseguràs que en 20 dies funcionaria.

També ens fa saber que des del 1er. d'abril del 85 s'està cercant una persona per fer-se càrrec de la policia especial i que el 30 de gener es va donar un plaç màxim de dos mesos per trobar-la, cosa que no ha fet l'Ajuntament llorençí, el qual ha rebutjat sistemàticament tots els que han proposat els serverins.

Josep Cortès

COALICIÓ POPULAR: UN PROGRAMA PER A TIRAR ENVANT

José Cañellas Fons (*)

Les idees que Coalició Popular té estructurades en el seu programa electoral, són idees davant tot factibles. És programa per a governar, no un programa per aconseguir una majoria de vots amb un contingut de difícil aplicació pràctica. Hi ha que retornar la il·lusió a l'electorat, il·lusió en el treball i en la família, il·lusió en l'activitat empresarial i en l'estalvi, il·lusió en tot allò que quatre anys de socialisme han anat escapçant. Prometre impossibles els va suposar al tàndem Felipe González-Alfonso Guerra la consecució de deu milions de vots. Nosaltres, igual que en el 82 i en el 79 seguirem la línia de la coherència política, la de la serietat, i per això hem presentat un programa electoral que globalment servirà per a que Sant Llorenç, Balears i tota Espanya puguin sortir de la crisi, econòmica i de valors, en la que el PSOE ens ha abocat. Si no ens han pres l'esperança en el futur és perquè som fills d'una terra que és la pionera de l'Estat en renda per càpita, però la nostra riquesa ha corregut un perill seriós de veure's reduïda en aquests darrers anys, i és una riquesa que posem gràcies a la labor que diàriament hem desenvolupat. Quan els altres ciutadans donen la seva jornada per acabada, ¿quants són els llorencins que van a foravila a fer-ne un poc més? Per això i perquè qui té un negoci li dedica més de les quaranta hores setmanals és pel que l'activitat econòmica ha tirat envant. Com a contrapartida, el PSOE totpoderós, ens ha obsequiat amb l'IVA, ens amenaça amb la posada al dia d'uns llibres comptables mals de dur pel petit i mitjà empresari, a no ésser que contracti a qualcú, i això que per a la seva activitat no li serveixen de cap ajuda, si li representa un cost addicional, i a més el Ministeri socialista d'Hisenda ens atenalla fins l'asfíxia monetària amb la càrrega d'imposts, innecessaris uns i excessivament elevats tots.

Repasar la gestió d'"aquests al.lots" com els anomena aquest gran polític que és Manuel Fraga, és recordar l'inacceptable de les seves reformes en temes penals, amb la qual cosa han aconseguit que la inseguretat ciutadana hagi crescut fins a cotes inaguantables. És recordar allò dels 800.000 llocs de feina promesos... i el més d'un milió d'aturats més que han aconseguit. És recordar la LODE classista que en lloc de beneficiar el futur del nostre país, als més joves sols els serveix per a que la Llibertat d'Ensenyament sigui una utopia. És recordar que som menys lliures que en el 82, i que suportar quatre anys més la seva gestió pública ens pot abocar al camí irreversible de la pobresa. Ésser iguals tots, però com a pobres, no és ésser iguals. Almanco no és la justícia social que propugnam.

El programa electoral de Coalició Popular comporta la substitució de la LODE, la privatització del segon canal de TVE, devolució de la independència al Poder Judicial, lluita per aconseguir una plena seguretat ciutadana, mesures per erradicar el terrorisme, reduir la pressió fiscal modificant l'impost sobre la Renda de les Persones Físiques, el de Successions, l'IVA i l'impost de les Hisendes Territorials, i tot això sens oblidar la millora de la Seguretat Social, que se'n parli més de son dureses espanyoles com si es tractàs de desastres nacionals, i, és clar, en el nostre programa de govern, aquest programa que ha de dur Manuel Fraga a la Moncloa i a la nostra nació a la modernitat i al progrés, Coalició Popular, aquesta coalició integrada per Alianza Popular, Partit Demòcrata Popular i Partit Lliberal, hi incloem la nostra política que aplicarem per a fo-

mentar l'ocupació. No amb falses promeses, però sí amb el desglossament de les mesures a aplicar. Aquestes són eleccions generals, no autonòmiques ni municipals, i els programes dels partits han d'ésser generals. Els qui facin campanya sense aquesta premissa com a aix, enganyen l'electorat. Per sortir de la crisi el nostre programa pot i ha d'ésser la solució.

(*) Candidat nº 1 al Congrés dels Diputats per Coalició Popular a les Illes Balears.



Nota

Com ve essent habitual en temps d'eleccions, Flor de Card va oferir una pàgina gratuïta a tots els partits que tenen representació a Sant Llorenç. Alguns d'ells -el PSM i AP- varen acceptar l'ofertament i ens enviaren els escrits que reproduïm en aquestes mateixes pàgines, mentre que els altres no consideraren oportú aprofitar el nostre ofertament.

Com que cadascú és molt lliure d'actuar així com trobi, les dues postures ens semblen igualment correctes. El que ja no ens agrada tant són els comentaris que públicament han fet alguns membres del CDS dient que no durien cap escrit perquè la revista és del PSM.

Jo, i no me n'he amagat mai, tenc simpaties pel PSM, però la Revista està oberta a tothom i no pertany ni està compromesa amb cap grup en concret. Fins i tot hi ha un militant del CDS dins el Consell de Redacció. Si alguns membres del CDS no gosen posar el seu nom davall un escrit o són incapaços de redactar-lo, allà ells!, però que no vulguin amagar les seves pors donant la culpa als altres de la seva incapacitat.

Al cap i a la fi els qui han de llegir els seus escrits no són els membres de la Revista, sinó els llorencins, i aquests, encara que els sàpiga greu als del CDS, segueixen llegint mensualment Flor de Card.

Josep Cortès

// CONGRÉS IN
TERNACIO
NAL DE LA
LLENGVA
CATALANA
MCMVI 86

Obrers de la Pàtria, fills de la llengua catalana, endavant! Coratge i bona feina! i... a reveure! fins al segon Congrés que celebrem, si Déu ho vol, en creure que és hora.

(Antoni M. Alcover, paraules del discurs de clausura del primer Congrés, 1906).

Jo, que no vaig poder participar en el Primer Congrés perquè era un nin petit, tampoc no podré fer-ho ara, perquè l'edat i la malaltia em tenen clavats a una cadira de rodes.

Però si jo no hi puc ésser no vull deixar de convocar-hi els mallorquins, i els illencs en general.

(Francesc de B. Moll)

L'ambient hi és propici. Es pot dir que el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana ha esdevingut un tema de carrer.

I, de fet, no és difícil de veure'n ací i allà cartells i notícies o de sentir que en parla la gent.

(Antoni M. Badia i Margarit, President del Segon Congrés).

La llengua catalana és avui una llengua lingüísticament normal, apta per a tots els registres d'expressió i d'ús, com a llengua viva. La seva normalitat lingüística és perfecta; es troba ben enfora, emperò, d'aconseguir la normalitat sociològica, i fins i tot en aquest sentit experimenta alguns retrocessos alarmants. Vet aquí el motiu i l'objectiu bàsic del Segon Congrés.

(Josep M. Llompart).

El Segon Congrés té dues vessants: per una banda ens interessa estudiar des del punt de vista científic els principals problemes que té plantejats avui la llengua catalana pel que fa a l'ús social de la llengua. Però la nostra pretensió és, també, plantejar el Congrés des d'un punt de vista reivindicatiu.

(Joan Miralles i Montserrat).

Parlau com parlaven els vostres, pares, avis i la valenta nissaga. No consentiu que us diguin: Vergonya cavallers!

Fent-ho talment el Congrés serà cosa feta i cada dia, cada nit, cada hora serà un Congrés: el Congrés de les llibertats, de la

dignitat, de la fidelitat als principis i a la Terra, i sobre totes les coses, de la defensa de la llengua d'aquesta, i de l'irrenunciable deure de no haver-nos d'empeguar d'haver-nos nat on vam néixer. Així sia.

(Nadal Batle i Nicolau, Rector de la Universitat de les Illes Balears).

Alguns congressistes de l'any 1906, de la nostra contrada:

Mn. Pere Domenge (Son Carrió)

Llorenç Servera (Son Carrió)

Mossèn Salvador Galmés (Palma)

Andreu Ferrer (Artà)

Llorenç Garcia (Artà)

Mossèn Joan Juan Girart (Artà)

Mossèn Pere Josep Sureda (Artà)

Mossèn Gabriel Salvà (Artà)

Àrea de Lingüística Social. Ponències presentades:

* Les varietats dialectals i els estudis dialectològics. Joan Veny.

* a) L'elaboració de les varietats funcionals o registres de la llengua. Isidor Marí.

b) La terminologia. M. Teresa Cabré i Castellví.

* a) Ergonomia de la traducció i la interpretació en llengua catalana. Lluís Urpinell.

b) La interferència: entre la interposició i la interdisciplinarietat. Lluís Payretó.

* El procés d'estandarització. Gabriel Bibiloni, Josep A. Castellanos i Lluís B. Polanco.

Les sessions d'aquesta àrea van tenir lloc al Teatre Principal de Palma, de l'1 al 4 de maig.

Acte inaugural.

El dia 30 d'abril es va inaugurar solemnement a l'Auditori de Palma el Segon Congrés. Reproduïm de forma resumida el programa d'aquest acte, el qual es desenvolupa amb poques modificacions:

- Obertura a càrrec del President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

- Salutació a càrrec del batle accidental de Palma.

- memòria del Secretari General del Congrés.

- Intervenció del President del Congrés, Dr. Antoni M. Badia i Margarit.

- Paraules del Sr. Francesc de B. Moll, llegides per la Sra. Aina Moll i Marquès.

- Intervencions del President de la Comissió Territorial de les Illes Balears, Dr. Joan Miralles i Montserrat, i del Coordinador de l'Àrea Científica de Lingüística Social, Sr. Isidor Marí i Mayans.

- Intervencions dels Rectors de les Universitats de les Illes Balears i de València.

- Intervenció del Sr. Marc W. Wheeler, Professor de Lingüística Social de la Universitat de Liverpool, en representació de l'Anglo Catalan Society.

- Intervenció de la Sra. Elena Wolf, Catedràtica de l'Institut Lingüístic de Moscou.

- Intervencions del Conseller de Cultura de l'Alguer; del President del Consell dels Pirineus Orientals; del Director General de Cultura de la Diputació General d'Aragó; del Conseller de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana; i del President del Parlament de Catalunya.

- Intervencions dels Presidents dels Consells Insulars d'Eivissa-Formentera, de Menorca i de Mallorca.

- Intervenció del Co-Príncep d'Andorra, Emm. i Rvdm. Sr. Joan Martí i Alanis.

- Intervenció del President de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Resum a càrrec de **P. J. Llull**



EL TEMPS

ESTACIÓ DE CA'N XESC

Dia	litres	fenòmen atmosfèric	vent dominant
1			
2			
3			TRAMUNTANA
4		GOTES DE	
5		FANG	
6			
7	4'5	●	GREGAL
8	6	●	
9			
10			
11	8'5	●	
12	35'5	☾ ●	
13			
14		☾	
15			
16			
17			
18	8'4	☾ Δ	
19			
20			
21			
22			
23		●	
24		●	
25		●	
26	2'4	☾	TRAMUNTANA
27			
28	3'8	☾	
29			
30			
31			
90'7			

Mes	
Temperatures màximes	
Dies	graus
	24
Temperatures mínimes	
Dies	graus
9	6
14	5
Velocitats màximes del vent	
Dies	Qmts/hora
3	35-40 TRAMUN.
Fenòmen atmosfèric	
Pluja	●
Neu	*
Calabruix	Δ
Tempestat	☾
Boira	☼
Rosada	☾
Gelada	☾
Petita nevada	☾

ESPORTS



SOLER »« PONT

Carrer Nou, 35 T.569310 SANT LLORENÇ.

JOIERIA FEMENIAS

LLISTES DE NOCES
OBJECTES DE REGAL

Carrer del Rector Pasqual, 8 * T. 569072



POLLASTRES

ROSTITS

I ARA

TAMBÉ

PIZZES

EN FORN

DE LLENYA

Sureda, 1

Telèfon 570624

BANC ESPANYOL DE CRÈDIT

BANESTO

La major empresa bancària d'Espanya
al seu servei.



AQUEST ARTICLE DE CULTURA POPULAR ESTÀ PATROCINAT PER LA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ I CULTURA DEL GOVERN BALEAR, I HA ESTAT GESTIONAT A TRAVÉS DE L'ASSOCIACIÓ DE LA PREMSA FORANA DE MALLORCA.



PÒRTOL: OLLES... I PEBRES

Per Pere Joan Amengual

El meu poble ha estat anomenat des de sempre per la ceràmica, especialment les olles. Tothom sap que a Pòrtol fan olles, greixoneres i cossiols.

Però ja són menys els qui saben que al poble de les olles hi havia fins no fa molts d'anys un bon grapat de famílies que se dedicaven a l'elaboració de pebre, pebre bord i coent per a fer sobrassada i bones llengonisses quan arribava el temps de matances.

Enrera quedava la collita de les messes i el rodolar rítmic dels carretons damunt les eres. A finals de juliol començava el pagès a batre ametles i ja amb la Mare de Déu d'agost arribaven a Pòrtol els camions carregats de pebres vermells, menuts els dolços, que servien per a fer el pebre bord, i llargs i prims els coents. Era el vespre tard o el matí ben prest, abans de sortir el sol, quan se presentaven carregats els camions del Pla de Sant Jordi i Casablanca i, fins i tot, de Muro. Era aquest l'inici d'un procés d'elaboració del pebre rudimentari i primitiu, quasi arcaic i eminentment artesà: només amb els pebres i les mans.

Les saquetes de pebres que havien duit els camions se repartien amb carros per les cases i s'abocaven dins la carrera o dins la mateixa casa. Les madones enfilaven l'aguja saquera amb fil d'empalomar i passaven gairebé tot lo dia enfila que enfila per tal d'acabar la muntanya de pebres que tenien al seu costat. A aquesta feina d'enfilat també hi participaven nins i nines, majors i vells, i a l'horabaixa torna a enganxar els muls i hala, venga! a penjar els enfilolls per les façanes de les cases -cada un tenia una llargària d'uns quatre metres en doble i pesava devers deu quilos-... I el poble se vestia de festa amb tantes cases d'un vermell rabiós, com si posassin cara d'empegueides quan un turista perdut les treia fotografies.

Els pebres prenien el sol penjats a les façanes de les cases o estesos damunt reixetes almanco una setmana. Així començaven a perdre aigua. Però no era suficient, i més que a partir del setembre començava a caure qualque brusca i l'aigua els era mortal perquè els podria. Per això i per aconseguir

que els pebres es rostissin calia enfornar-los. La imatge de l'home, en alt els braços estirats, ajupit el cap i quasi completament cobert d'enfilolls de pebres, semblava un Crist clavat que caminàs, tot tacat d'un vermell com de sang i de brutor. Era l'operació de despenjar els enfilolls, prèvia a la d'enfornar.

Els forns eren alts i tenien cabuda per a dos sostres a més de la planta baixa. Els dos sostres superiors estaven poblats de perllongues plenes de tatxes suficientment separades per permetre el pas de la calor dins a dalt de tot. En aquests sostres hi penjaven els enfilolls, i per aquest treball feia falta un home a dalt de tot, un altre enmig i un que portàs els enfilolls, a més del qui els servia des del carro a la porta del forn. La part baixa del forn s'omplia també d'enfilolls o de reixetes que se col·locaven an uns suports amb rails de fusta. La calor pujava per unes tuberies que darrerament eren d'uralita però que antigament foren de ferro.

Al cap de vuit dies arribàvem a la part més dura del procés. Es treien les reixetes i es despenjaven els enfilolls per picar-los, estesos en terra amb unes maces llargues que se podien emprar estant drets. La picada durava tot lo dia i els pebres quedaven capolats a cops de maça. Especialment interessant era picar el pebre coent. Calia posar-se un mocador davant el nas com una mascareta i picar-lo dins sanalles per tal d'evitar que s'espargís amb el vent i pegàs dins els ulls.

Tot el pebre picat se porgava amb garbells per a decantar tots els capolls de la llavor i la molsa. Després se porgava encara una altra vegada per a llevar la polsina del pebre amb un sedàs.

A la fi, una vegada picada i porgada tota la fornada, les llavors i la molsa capolades passaven al molí per a convertir-se en pebre bord i coent tal com el coneixem quan el posam a les sobrassades. El pebre sortia per la canaleta convertit en un producte bastant pesat i finíssim de color vermell. Però encara faltava la darrera fase en aquest procés llarguíssim. El pebre ja molt s'havia de cen-

dre mab uns sedassos molt fins per tal d-eliminar qualsevol busca que no fos pebre.

Arribam així al final d'aquest procés artesà de producció del pebre. Ja estava a punt de comercialitzar i era servit als particulars i als industrials dels productes del porc. La temporada durava des de mitjan agost fins al novembre, ja en plena tardor, allà devers l'estiuet de Sant Martí, quan a Mallorca es-comencen a fer les matances.

Si un dia veniu a Pòrtol encara hi trobareu moltes olles, però només queda una família que faci pebre tal com ho hem descrit. Ja només en queda una dels molts que foren, desplaçat per les noves tècniques i les maquinàries. Pujant a Pòrtol, entrant per la part de Santa Maria, a mitjan costa, hi ha ca l'amo en Rafel Pinso. El seu fill Tomeu, ajudat pels al.lots i sa dona, mantén la tradició familiar de fer pebre bord i coent, només pebre sense cap tipus d'additius ni colorants, cosa que els honra. I si veniu quan sigui la temporada encara podreu gaudir de l'espectacle, ja únic i quasi insòlit, dels pebres penjats a les cases. Per molts d'anys.

CA'S SERVERI



TALLER
MECÀNIC
REPARACIONS
EN GENERAL

Cardassar, 25 * SANT LLORENÇ

Poesia

Morir per uns instants:
és el que desig quan defallesc
en aquesta absurda lluita.
Fer una treva per poder cercar
en els arxius de l'eternitat
els millors somnis que ara resten oblidats
i fer-ne una ràpida lectura.
Després, seguir pegant cops de puny
als nassos que no ens agraden.
Seria l'única manera
per a que l'home oblidàs per uns moments
la seva cuirassa i la seva espasa:
tornant demanar permís per néixer.

Jaume Galmés

Esports

Amb les victòries contra l'Independent (0-1) i el Porto Cristo (2-1) el Cardassar ha salvat la categoria, per la qual cosa el tendrem un any més dins la Preferent.

Si haviem de fer un balanç d'aquesta temporada que acaba de finalitzar, podríem començar dient que el campionat 1985-86 era esperat amb molta d'expectació atès el bon paper que realitzà l'any passat (8è lloc). L'expectació, però, no s'ha correspost amb la realitat. Causes: jo n'assenyalaria dues: la irregularitat i la lesió d'un home important dins l'atac com és n'Antoni Cànoves. N'hi podria haver d'altres (les targetes, la mala sort, etc), però pens que les que he esmentat són les més importants.

El Cardassar, emperò, començà bé el campionat tot i que trobava moltes dificultats per resoldre els partits. Però a mesura que la competició avançava, els resultats aconseguits eren de cada vegada més pobres; d'aquí que al final se sofrís molt i, amb algunes dificultats, se salvà la categoria.

De les categories inferiors cal destacar el subcampionat dels infantils. Des d'aquí els donam la nostra més sincera enhorabona.

Ara només em resta donar les gràcies a tots vosaltres que heu seguit diumenge a diumenge la trajectòria del primer equip, i a tots els qui han tengut la paciència d'aguantar-me cada mes. A tots gràcies i esperem que l'any que ve les coses vagin millor.

Jaume Galmés

- * MATERIAL FOTOGRÀFIC
- * ARTICLES DE LABORATORI
- * FOTOGRAFIES DE
MARGALIDA MOREY

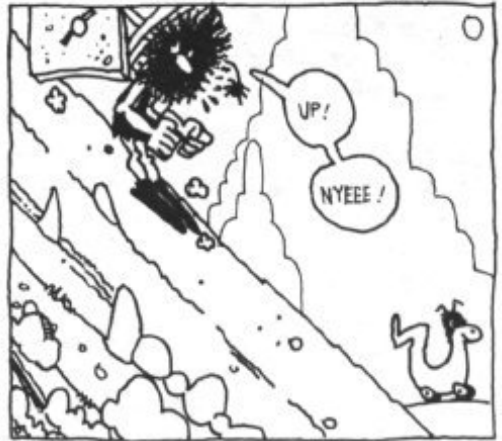
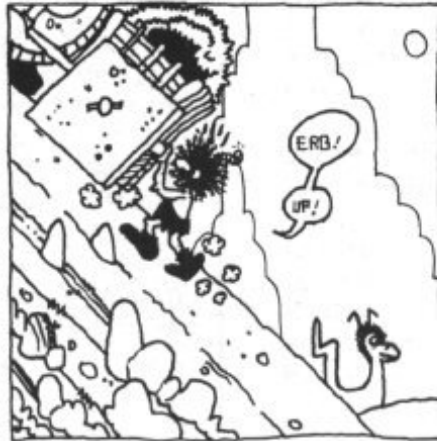
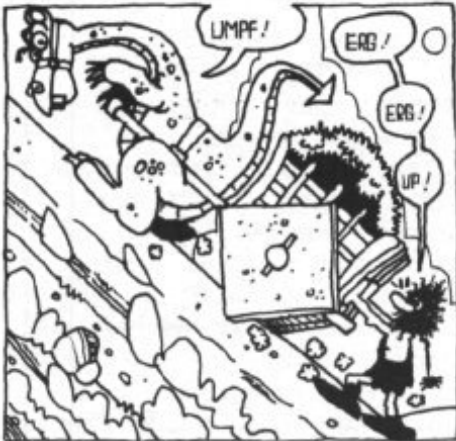
S'ESTUDI

Baix d'es Cós, 11-E

Tel. 55 40 78

MANACOR

PRETROGLODITAL

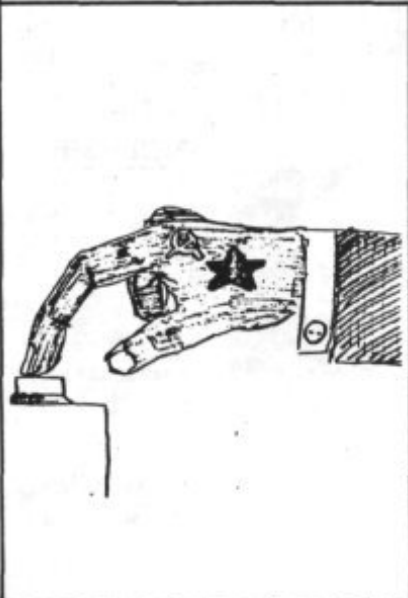
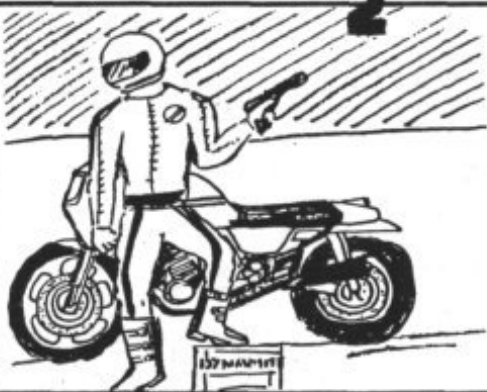




THE ANVIL

GUIÓ I DIBUIXOS:
LORENÇ RAMIS

2



NAIXAMENTS

Dia 16 d'abril neix a Sant Llorenç, fill d'en Joan i na Bàrbara, en Pau Llodrà Mesquida. Enhorabona!

Margalida Cabrera González neix dia 5 de maig a Cala Millor. És filla de n'Antoni i na Margalida. Salut!

Na Paula Girart Genovart neix dia 9 de maig a Sant Llorenç. En Mateu i n'Aina estan alabats. Enhorabona!

Neix a Son Carrió dia 15 de maig, filla de Jaume i Antònia, na Núria Font Pascual. Enhorabona!

DEFUNCIONS

Joan Maria Riera Soler mor a Sant Llorenç dia 21 d'abril a l'edat de 91 anys. Al Cel sia.

En Mateu Pons Vadell, que era casat, mor a Sant Llorenç dia 27 d'abril a l'edat de 66 anys. Que el vegem en el Cel.

Mor a Son Carrió dia 24 de maig a l'edat de 80 anys en Joan Vives Brunet. Descansi en pau.

NOCES

Francisco Antich Salvà i Francisca Amer Galmés es casen a Sant Llorenç dia 25 d'abril. Salut!

Josep Bauzà Gayà i Margalida Riera Roig es casen a Sant Llorenç dia 17 de maig. Enhorabona!

En Montserrat Soler Pascual i na Joana Maria Aguiló Femenias es casen a Sant Llorenç el dia 17 de maig. Salut!

Bernat Rosselló Melis i Margalida Salas Galmés es casen a Sant Llorenç el dia 24 de maig. Salut!

CONFERENCIA

El dia 12 de maig hi havia programada pel Govern Balear una conferència col·loqui sobre el tema: Jovestut i droga. Ens han informat que es va suspendre per manca d'assistència.

CAMPAMENTS

Durant tot aquest mes els nins de l'escola han anat de campament, alternativament, segons els cicles. Han realitzat activitats extraescolars a la Colònia de Sant Pere. Creim que és important que es realitzin aquestes jornades de cara a fomentar la convivència entre els nins. Segons els infants s'ho han passat beníssim.

INCENDI

Una casa de la plaça l'altre dia es va calar foc. No hi ha que lamentar víctimes humanes encara que els danys materials varen esser considerats. Totes les precaucions són poques.

CONSELL ESCOLAR

El dia 6 de maig va tenir lloc la sessió constitutiva del Consell Escolar del centre Guillem Galmés. A la pàgina 3 donam relació dels membres que el componen.

SON CARRIÓ

Amb l'animació acostumada varen tenir lloc, el mes passat, les festes de Son Carrió, que se celebren en honor de l'arcàngel Sant Miquel.

CICLISME

El dia 4 de maig la Unió Ciclista Sant Llorenç va organitzar la tradicional cicleturistada.

**M. Gímés
A. Servera**

EL CANCER ES CURABLE

ASOCIACION ESPAÑOLA CONTRA EL CANCER
JUNTA PROVINCIAL DE BALEARES

Cl. Emilio Darder, Alcalde
07013 PALMA - Tels: 23 01 49 - 23 02 46

En la actualidad en el 40% de los casos.

Para conseguirlo, son indispensables el DIAGNOSTICO PRECOZ y un tratamiento adecuado. Existen cinco localizaciones fáciles de detectar: Mama, Cuerpo de Utero (Endometrio), Cuello de Utero (Cérvix), Colon y Recto y Zona Otorrinolaringológica. La Junta Provincial de la Asociación Española contra el Cáncer en Baleares, ha abierto un CENTRO DE DIAGNOSTICO PRECOZ para estas cinco localizaciones. Decídete y utiliza gratuitamente estos servicios. Solicita un chequeo preventivo. Es un consejo de la Asociación Española Contra el Cáncer de Baleares. Y si quieres colaborar, hazte socio protector. Rellena esta solicitud y envíala a nuestras señas. Con tu ayuda, seguiremos prestando servicios.

APELLIDOS	NOMBRE	TELEFONO
DOMICILIO	POBLACION	
PROFESION	CUOTA ANUAL DE	PTAS. A PAGAR (1)
DOMICILIADA EN EL BANCO (2)		SUCURSAL
(1) Semestralmente, Anualmente.	CUENTA CORRIENTE N°	LIBRETA DE AHORRO N°
(2) Se ruega el pago por Banco o Caja de Ahorros.	Fdo.:	

Cuota media por socio y año: 1.800.- Pts.

La inserción de este anuncio es posible gracias a la colaboración desinteresada del medio informativo

El fet de que coincidissin el mateix dia i a la mateixa hora el primer ple ordinari de l'any i la primera reunió del recentment elegit Consell Escolar em va obligar, a desgrat meu, a decidir-me per una de les dues opcions que se'm presentaven: l'educació i la política. D'una banda em feia il·lusió el veure com respondrien els flamants presidents comissió als precis i preguntes que de segur els faria n'Antoni Cuc, i de l'altra considerava que em tocava assistir a la constitució del Consell que dirigirà l'escola els vinents dos anys. La previsible poca durada d'aquest darrer acte enfront de les inacabables sessions plenàries em va fer pensar -equivocadament- que em permetria contemplar les acaballes del ple i em vaig decidir per l'educació. Les preferències de n'Ignasi, naturalment, no s'avengueren amb les meves i, excusant la seva assistència al Consell Escolar, va ocupar el seu escó al Xerrament Llorençí, cosa que, la veritat, no acab d'entendre, ja que, segons em digueren, tots els punts de l'orde del dia estaven fermats i ben fermats d'abans, i no es va sentir altra vèu disident que la de n'Antoni Cuc.

-¿Vols dir que l'enllestiren aviat, al ple?

-En dos bulls va esser cuit. No oblidis que televisaven el Madrid...

-Ja m'extranyava a mi que frissassin tant! ¿I saps el que acordaren?

-Poc més o manco: comprar un nou camió per a la recollida dels fems, creació de l'Escola Municipal de Música, subvencionar el Cardassar i la Unió Ciclista Sant Llorenç, tancar el corral de la casa dels vells, acceptar el canvi del concessionari que duu el bar del Parc de la Mar, fer obra al cementiri i aprovar inicialment les modificacions dels polígons 40, 42, 43, 47 i 48 i la urbanització del 48, que és el que abarca el camp del Badia.

-¿O encara queden polígons per urbanitzar?

-Sí, per la banda de Sa Carbonera i Infern crec que hi ha un racó de pins.

-¿I n'Antoni Cuc no va dir res ara que li han donat el premi "Alzina"?

-Sí, va fer un caramull de preguntes, però no n'hi contestaren cap. Per cert, me les va donar per si les volia publicar. Escolta:

* ¿Té programat aquest Ajuntament cap acte cultural coincidint amb el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, tal com va aprovar al ple del 6.8.85?

* ¿Què ha passat amb el solar que es va cedir a l'Ajuntament per a fer una església a Sa Coma?

* ¿Pensa aquest Ajuntament aprovar les dues propostes presentades per mi el 5.11.84,

relatives a un curset de ceràmica i al local de Cultura?

* ¿Es pot saber on aniran totes les aigües residuals de les obres que es fan a Sa Coma?

* ¿Com es troba el projecte del poliesportiu escolar?

* ¿Com es troba la redacció del projecte per a la construcció d'una Unitat Sanitària a Sant Llorenç?

* ¿Amb quina situació està l'abocador comarcal de Son Ribot?

* ¿Com es troba la redacció d'un Reglament Orgànic de funcionament?

* A la sessió ordinària del 5 de novembre s'aprova per unanimitat que si en el termini de dos mesos no s'ha actualitzat l'actual projecte d'aigües residuals, l'Ajuntament ordenarà la redacció d'un de nou. ¿S'ha fet?

-¿I no n'hi contestaren cap!?

-Cap ni una. Va esser lo mateix que fer retxes dins l'aigua.

-Si Santa Rita, patrona dels impossibles no ens allarga una mà, no sé si en sortirem!

Josep Cortès

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a: **JOCS**

I

ESPORTS



Barbarisme Forma correcta

AJEDRES	escacs
AMATEUR	aficionat
BALONCESTO	bàsquet
BALONMANO	handbol
BOXEO	boxa
BRISCA	escambrí
CAMPEON	campió
DARDO	dard
DEPORT	esport
GIMNASIA	gimnàstica
JINETE	cavaller
VETERANO	veterà



CONSELL INSULAR DE MALLORCA

Mare de Déu Llorencina
que sempre m'heu ajudat,
ara he de fer un glosat,
i si me veis apurat
donau-me força divina.

Tant si plou com si fa vent
sempre estic arreconat
en es local que han comprat
p'es de sa tercera edat.
Està molt ben arreglat
i tothom n'està content.
En això jo no ho entenc
però crec que ha estat
cosa de s'Ajuntament.

Hi ha una directiva
que molt bé se'n sap cuidar;
quan veuen que vull entrar
tot d'una em donen sa mà
i m'atraquen una cadira.

Don Jordi és es President
perquè el vàrem votar;
aquí vàrem demostrar
que d'ell n'estàvem contents.

S'ofici que va emprar
quan el vàrem emplear
sempre va esser molt present,
i a mi me va demostrar
que no té res de dolent.

Hi vénen homos i dones,
tots plegats amb unió,
i en Colau d'es Camp Rodó
sempre mos duu coses bones.

Hi ha sa seva doneta
que no mos podem queixar:
no s'atura de fregar
i sa casa sempre està neta.

Hi ha un parell de dones
que es cuiden d'agranar-ho;
no mos deixen cap recó,
i llavors per afegitó

tiren essències de ses bones.

També vénen ses viudetes
i això ja és de lo millor;
quan les faig una cançó
elles em fan mamballetes.

Ets homos, som reparat,
que també fan rialletes,
i per excés de pessetes
qualcun pareix que està gat.

Llavors moltes vegadetes
movem un poc de joquet:
s'escambrí, tuti i burret
però molt poques pessetes.

Tenim en Martí "Setrí"
que també és jugador,
juga amb en Joan "Recó"
i ets altres de per aquí.

N'hi ha que estan aldans,
altres molt més bé,
com en Joan "Sabater",
que aiden an es cuiner
i així mos donam ses mans.

-"Martí no tiris sa bona
que en "Recó" l'aixecarà,
llavors te farà pagar
i sa dona et renyarà
tot d'una que notarà
que sa butxaca no sona".

Feim moltes de passejades
tots plegats amb unió,
i a Soller i a Formentor
ja hi hem estat tres vegades.

No agafam cap cosa trista,
fa estona que vos ho dic;
és verà que en Ramon "Pisca"
li falta un poquet de vista
i no pot anar de nit,
però surt amb en "Polit",
i en "Meco", tan desxondit

ja té es títol de bromista.

Amb so llum i sa paleta
ho vaig deixar per escrit:
per tot Salma i Salmeta
amb una bona brusqueta
vaig caçar tota sa nit,
i no vaig agafar cap ropit.
Lo que passa qualque pic:
no tot és menjjar carneta!

Sa cuca de Ca'n Pentina
va menar quatre quissons;
sortiren tan polissons
que esqueixaren es calçons
a l'amo de Son Rapinya.

Jo me'n vaig anar a caçar
sarrera ses Fontanelles;
dues dones artaneres
feien de figueroleres
i jo les vaig saludar.
No me varen contestar
i un garrot varen agafar;
per mi se varen pensar
que volia abusar d'elles,
i quan m'anaren a pegar
aquí jo me vaig salvar
perquè vaig córrer més que elles.

Me'n vaig anar a Son Doblons
amb sos filats de beurada;
vaig agafar amb una tibada
deu mil cinc-cents gorriçons,
llavors catorze voltors,
que n'hi havia molts més que ara,
i un poquet més petitons
va passar sa tonelada.

Ja s'ha acabada s'història;
és hora de demanar
que mos poguem encontrar
un dia tots a la Glòria.

Joan Mesquida Estelrich

LEE - NIRFO - LACOSTE - PULLIGAN

FILS

BOUTIQUE
CONFECCION
SEÑORA
Y
CABALLERO

MARLBORO - WRANGLER - LEVITS

HOTEL SUMBA HOTEL FLAMENCO

Aptos. Sa Mànega, bajos
CALA MILLOR
585837

CLÍNICA
VETERINARIA

Passeig d'es Tren, 100
MANACOR
T. 554265

Burgues, s.n.
FELANITX
T. 581579

El 27 de maig un grup d'entusiastes de la tercera edat, que a vegades seria millor anomenar-nos de la tercera joventut, iniciarem un viatge turístic cap a Madrid i els seus voltants. Després d'una nit en vaixell arribarem a València on ens esperava l'autocar que ens duria a Madrid.

Passarem per la rica horta valenciana, tota plena de tarongers florits, per La Mancha, sense arbres, arbusts ni plantes, amb els seus cereals d'un palm d'alçada que ens semblaren pobres i trists.

A Madrid ja va esser una altra cosa. Els seus meravellous parcs, passejos, avingudes, places, fonts, etc. ens cridaren molt l'atenció. El parc del Retiro, amb el seu bell estany ple de barques, l'artístic monument a Alfonso XII, llargues arbredes d'esponerosos arbres, pasteres de vistosos tulipans, etc. El Campo del Moro, un altre parc famós, molt visitat pels madrilenys per a passar-hi tot el dia, conté el Zoo, amb una interessant col·lecció d'animals. Alguns férem una emocionant passejada en el telefèric que uneix el turó del Palau reial amb Carabanchel, per sobre del riu Manzanares, on poguerem escampar la vista per una gran part de Madrid.

Al museu del Prado, amb la seva gran col·lecció de pintures i considerat com una de les més importants pinacoteques del món, sols el poguérem visitar en part. Vérem Goya, la sala d'El Greco, la de Murillo i alguns Velazquez, entre ells "Las Meninas", que un no es cansa mai de contemplar. Ràpidament, a un altre palau, vérem "La marquesa de Santa Cruz", el quadre dels 900 milions, que tantes polèmiques i dobbers ha costat a les nostres autoritats el poder-lo retornar a Espanya.

El Palau Reial, fet construir per Felip Vè, primer membre de la dinastia dels Borbons, imitant el de Versalles, on havia nascut i viscut. Les seves nombroses habitacions, sales, dormitoris, menjador, sala del trono, amb l'adequat mobiliari, pintures, tapissos, gerros, taules, rellotges, etc. constitueix un conjunt de tanta bellesa i riquesa que és difícil d'avaluar. Els reis don Joan Carles i dona Sofia no viuen en aquest palau, tal com ho feia el seu padrí Alfonso XIII i família, sinó que resideixen a la Zarzuela, que és un poc més senzill. Aquell sols s'usa per als grans aconteixements: festes oficials, visites de reis estrangers o caps d'estat, arribades d'ambaixadors, etc.

No vull deixar la capital sense parlar del "Madrid de noche", tot il·luminat, que recorreguérem pel típic carrer Major, Puerta del Sol, Gran Via, carrer d'Alcalà i Carrera de San Jerónimo, amb el Parlament i els dos lleons a l'entrada, les fonts de Cibeles i Neptú, els passejos d'El Prado i la Castellana, Puerta de Alcalà, etc.

El Escorial, a 70 qmts. de Madrid, ofereix un espectacle de grandiositat i austeritat únic i és conegut com la vuitena meravella del món. Les seves enormes sales plenes de pintures i tapissos, el panteó dels reis, situat davall l'altar de l'hermosa basílica, els blancs sepulcres dels infants, el ric sarcòfag de Don Juan de Austria, etc. etc. Els enormes patis, corredors, escultures, jardins, etc. ofereixen un espectacle únic.

A pocs quilòmetres, damunt un turó situat a una vall de la serra de Guadarrama, s'aixeca el monument de "La Cruz de los Caidos", de 150 metres d'alçada. L'enorme basílica es va construir foradant la muntanya, erigida com a mausoleu de les víctimes de la trista Guerra Civil.

Visitarem Àvila, mística i guerrera, amb les seves meravelloses murades, les més completes i millor conservades del món. La casa de Santa Teresa, avui convertida en església i l'habitació on va néixer, amb una capella dedicada a la Santa, que és com se la coneix

avui a Àvila. El jardinet on jugava la nina es conserva igual. En aquesta ciutat es respira religió pertot arreu.

Continuarem cap a Segovia, amb el seu babil·lenari aqueducte, la construcció del qual se'ns fa incomprendible per a nosaltres. També vérem l'Alcázar, meravella única dins el seu gènere. Diuen que Walt Disney s'hi inspirà per a la seva col·lecció de Disneylandia. A Segovia havíem de tastar el seu típic menjar: el "cochinillo" torrat, a ca'n Bernardino. Va esser molt bo.

El capvespre visitarem el Real Sitio de la Granja, amb un hermós palau i jardins amb fonts monumentals.

Toledo, la ciutat imperial, rodejada en gran part pel riu Tajo, ofereix íntims racons, típiques places i carrers estrets on es respira un aire espiritual propi, producte de tantes cultures que s'assentaren en aquesta bella ciutat.

Unicament visitarem San Juan de los Reyes, bellíssim exemplar del gòtic florit. Santo Tomé, amb el quadre del "Entierro del Conde de Orgaz", del pintor El Greco, establert a Toledo. Aquesta pintura està considerada entre les tres millors del món. La catedral primada d'Espanya, del pur gòtic espanyol, bellíssima, amb un ric tresor que conté la famosa custòdia que surt pels carrers de Toledo un pic cada any, el dia del Corpus.

Aranjuez, amb el seu bell palau, segon en importància després del Palau Reial, amb riques porcelanes, rellotges, etc. etc., sense oblidar les riques sales xina i àrab respectivament. Visitarem els jardins, amb nombroses caigudes d'aigua, monumentals fonts i tranquils estanyes entre una exuberant, rica i variada vegetació.

I arribà l'últim dia de viatge. Tornada per Cuenca, on vàrem dinar; i sopar a València, ciutat bella, acollidora i alegre que entusiasma els viatgers que no la coneixien. Visitarem la Verge dels Desemparats, patrona de la ciutat, la catedral, la plaça del "Caudillo", amb la seva monumental i artística font, els jardins plens de flors, bars, restaurants, tendes, carrers plens de gent, etc. etc. En fi, visquérem, per uns moments, l'alegria valenciana.

Els acomiadaments, ràpids i emocionants, l'alegria d'arribar a casa i veure els nostres ens invadeix. Hem passat junts uns dies molt feliços que mai no oblidarem.

Bàrbara Ferrer Pocoví

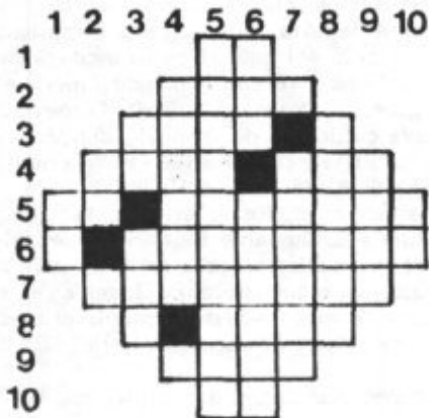


VIDRES I MIRALLS

CRISTALLERIA
Sant Llorenç

Carrer Major, 71
Telèfon 56 92 11

MOTS ENCREUATS



HORIZONTALS.- 1.-Acció de fer servir una cosa. 2.-Partícula molt petita d'una cosa. 3.-Entre els àrabs governador d'una província .Cent. 4.-Establiment de caritat on s'allotja gent desvalguda. Cuiner. 5.-Nom de diferents espècies de mamífers carnissers que constitueixen la família dels úrsids, plantígrads, de pelatge abundós i cua molt curta. Cim.6.-Consonant. Accel·laració d'una reacció química produïda per la presència d'una substància que roman apertament intacta. 7.-Silicat de zinc hidratat 8.-Símbol del sofre. Conjunt de rames tallades. 9.-Dona que alleta l'infant d'una altra. 10.-Que gaudeix de bona salut.

VERTICALS.- 1.-Metall groc. 2.-Cara del dau marcada amb un punt. Cent. 3.-Pronom. L'esquena d'un ganivet. 4.-D'amic, amistós. Cinc-cents. 5.-Partidaris de l'utilitarisme. 6.-Mot usat

precedint el nom de les religioses . Acció de mamar. 7.-Mil. Calitja. 8.-Roca a flor de terra que fa un clap nu de vegetació. 9.-Nom genèric de tot edifici destinat a servir d'habitació humana. 10.-Pronom.

Maria Galmés

SOPA DE LLETRES

E N A R O T S E D E R
 S S B C R R E S S E O
 T D M F E Z I P E T C
 R E G U P S X E T S A
 U L I H S J E C N O B
 C M K J E J E I U L O
 T T I F U T S E R T L
 U N N Y E I C R M O L
 R R O B O E R D R I D
 A A E R T P I M A N L
 L L C R L A V G R T A
 Z A A L A D A T S E V
 I D A M O R U T A T S



Dins aquest embull de lletres hi trobareu deu paraules començades amb "ES".

ENDEVINALLA

Una cosa verda:
 dins es verd, blanc;
 dins es blanc, vermei;
 dins es vermei, negre;
 dins es negre, blanc.

FUGA DE VOCALS

_ L _ M _ C _ R _ S ' _ S _ M _ G P _ T _ T
 _ S _ N ' H _ N _ F _ T _ Q _ T R _ T R _ S S _ S :
 V _ S _ T _ N _ _ S _ T R _ S _ M _ S _ G R _ S S _ S
 _ J _ T _ N C _ S _ M _ S _ P _ T _ T .

SOLUCIONS

El meu cor s'és migpartit
 i se n'han fet quatre trossos:
 vos teniu es tres més grossos
 i jo tenc es més petit.

Endevinalla
 Es una sindria.

US
 A T O M
 E M I R
 C O C
 A S I L
 C I M A D A L
 C A T A L I S I
 C A T A M I N A
 C A L A M A
 R A M A
 D I D A
 S A

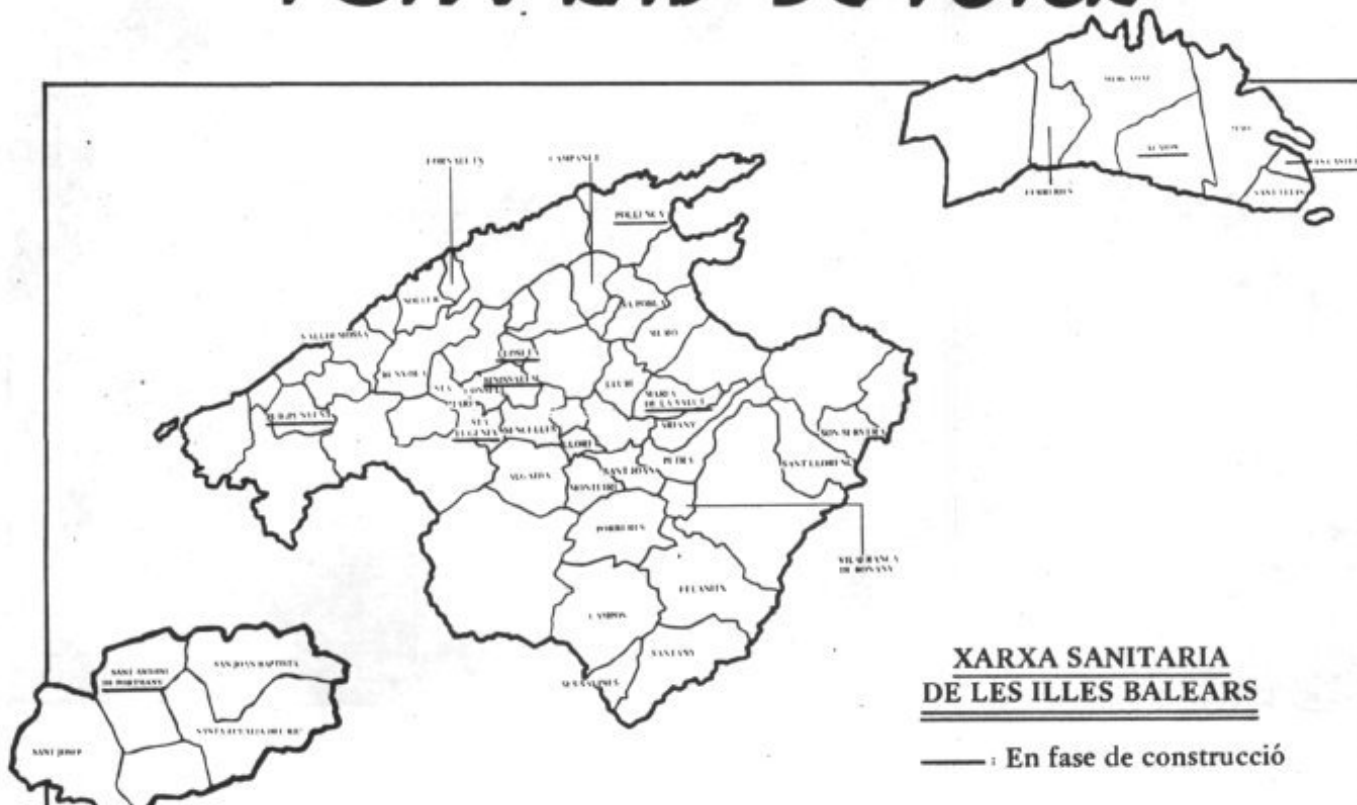
U S
 A T O M
 E M I R
 C O C
 A S I L
 C I M A D A L
 C A T A L I S I
 C A T A M I N A
 C A L A M A
 R A M A
 D I D A
 S A

L A D A T S E
 V
 I
 R
 C R
 E I
 C
 E
 P
 R R E S S E
 S S E
 M
 U P
 S
 E
 E I
 S E
 T I F U T S E
 R
 I
 V

L
 A
 R
 U
 T
 C
 U
 R
 T
 S
 S
 E
 A R O T S E

"SANITAT BALEAR PER A TOT HOM"

FONAMENTS DE FUTUR



LA CONSELLERIA DE SANITAT I SEGURETAT SOCIAL DEL GOVERN BALEAR TE, COM A UN DELS OBJECTIUS FONAMENTALS DOTAR A TOTES LES LOCALITATS DE LES ILLES BALEARS, D'UN CENTRE SANITARI ADEQUAT A LES NECESSITATS DE CADA POBLE.

AQUESTA POLÍTICA DE DOTACIÓ DE CENTRES SANITARIS HA FET POSSIBLE QUE ACTUALMENT FUNCIONIN AMB UN RENDIMENT OPTIM 34 CENTRES, REPARTITS EN TOTES LES ILLES I QUE N'HI HAGI 14 A PUNT D'INCORPORAR-SE A LA XARXA SANITARIA. AIXO IMPLICA UNA COBERTURA SANITARIA DEL 60 %. EVIDENTMENT, EN-CARA QUEDA CAMÍ PER RECORRER. NO OBSTANT, A HORES D'ARA HI HA 6 PROJECTES EN FASE DE REDACCIÓ I S'ESTAN ESTUDIANT LES PRÒXIMES INVERSIONS QUE AFECTARAN UN TOTAL DE 10 POBLES.

PERO, S'HA DE DIR QUE LES OBRES I L'EQUIPAMENT D'AQUESTS CENTRES SANITARIS NO HAURIA ESTAT POSSIBLE SENSE LA COL-LABORACIÓ DE TOTS I CADA UN DELS AJUNTAMENTS QUE S'ACOLLIREN AL PLA D'INVERSIONS DEL GOVERN BALEAR.



GOVERN BALEAR

Conselleria de Sanitat i Seguretat Social



HOMENATGE: SOR MARIA DELS INNOCENTS

El contexte era, evidentment, una escola repressiva i d'altra banda els humans, sortosament, sempre som humans (amb tot el que això pot comportar), però... malgrat tot, cal reconèixer que Sor Maria dels Innocents, "Sor Marieta" deixà una forta petjada a la població femenina que passà per la seva aula.

La post-guerra i el seu dinamisme possibilitaren moltes coses, des de comèdies i sainets a exercicis espirituals, des de rajoles fins a solars per a l'ampliació del convent.

D'alguna manera "Es Convent" amb la figura indiscutible de "Sor Marieta" resultaren en el Sant Llorenç d'ahir, un centre d'acollida i un eix fonamental per a la joventut femenina de la vila.

I si algú dubtàs d'aqueixa afirmació que en parli amb na Catalina "Garrovera", n'Antònia "Barbota", na Margalida "Sureda", na Bel "Solaies", na Bàrbara "de Ca'n Blanc", na Francisca i n'Antònia "d'Infern", na Joana "Anita", n'Aina "de Son Soler",

na Joana "Veietà", na Maria "Cerola", na Catalina "de Son Vives", na Margalida "Mena", na Margalida "Sureda", n'Àngela "Pere-tona", na Bet "Xema", n'Àngela "de Son Vives", na Joana "Ueva", na Joana "Canyeta", n'Aina "Robina", ... "de Son Cabrer", n'Antònia "Agustina", na Catalina "d'Infern", na "Pereta", na Magdalena "de Sa Fontpella", n'Antònia "Canyeta", na Francisca "Mena", n'Àngela "de Son Roca", ... "de Son Cabrer" o amb n'Aina "de Son Mitjanada".

Que, com moltes altres ho feren, la voltaven i no sòlament per fer-se una fotografia.

Guillem Pont

Si voleu rebre la revista, còmodament, cada mes a ca-vostre i que al cap de l'any us resulti més barata, no ho dubteu,

SUBSCRIVIU-VOS A FLOR DE CARD